

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: council@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 55

(Prot. Nr. 48, 6.§)

2009. gada 3. decembrī

Par tirgus dalībnieku apvienošanas

Lieta Nr. 1769/09/05/11

Par SIA „Grima” un SIA „LR Īpašuma aģentūra” apvienošanas

Konkurences padome 27.08.2009. saņēma SIA „Grima” sagatavoto saīsināto ziņojumu par SIA „Grima” un SIA „LR Īpašuma aģentūra” apvienošanas (turpmāk – Ziņojums).

Izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju, Konkurences padome secināja, ka Ziņojums neatbilst Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumos Nr.800 „Kārtība, kādā iesniedz un izskata pilno un saīsināto ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanas” (turpmāk – Noteikumi Nr.800) noteiktajām prasībām un pieprasīja trūkstošo informāciju. Konkurences padome 2009.gada 17.septembrī saņēma trūkstošo informāciju un secināja, ka Ziņojums atbilst Noteikumi Nr.800 noteiktajām prasībām, un tādējādi pilna Ziņojuma saņemšanas diena Konkurences padomē ir 2009.gada 17.septembris.

Konkurences padome 15.10.2009. pieņēma lēmumu Nr.35 (prot.Nr.40, 3.§) par papildus izpētes uzsākšanu lietā Nr.1769/09/05/11 „Par SIA „Grima” un SIA „LR Īpašuma aģentūra” apvienošanas.

SIA „Grima” ir reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra komercreģistrā ar reģistrācijas Nr.50003357561, juridiskā adrese: Ķīšezera iela 31, Rīga, LV-1014.

SIA „LR Īpašuma aģentūra” ir reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra komercreģistrā ar reģistrācijas Nr.42103040118, juridiskā adrese: Bieķensalas iela 6, Rīga, LV- 1004.

SIA „Akselss” (līdz 06.08.2009. SIA „Alexela Oil Latvia”¹) ir reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra komercreģistrā ar reģistrācijas Nr.40003177812, juridiskā adrese: Bieķensalas iela 6, Rīgā, LV- 1004.

Izvērtējot Ziņojumā ietvertu, papildus iegūto un Konkurences padomes rīcībā esošo informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Apvienošanās dalībnieki

SIA „Grima” 100 % kapitāla daļu pieder Lietuvā reģistrētai akciju sabiedrībai „Luktarna”. SIA „Grima” statūti paredz šādu komercdarbību: degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība; autodegvielas mazumtirdzniecība; naftas pārstrādes produktu ražošana; kravu iekraušana un izkraušana; glabāšana un noliktavu saimniecība; sauszemes transporta palīgdarbība; ūdenstransporta palīgdarbība; pārējo transporta aģentūru darbība; sava nekustamā īpašuma izīrēšana un iznomāšana; holdingkompāniju darbība; pārējie citur nekvalificētie komercpakalpojumi. SIA „Grima” iznomā SIA „Lukoil Baltija R” četras tās īpašumā esošas degvielas uzpildes stacijas Latvijas teritorijā.

SIA „Lukoil Baltija R” galvenie darbības virzieni ir degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība, autodegvielas mazumtirdzniecība, naftas pārstrādes produktu ražošana. VID ir izsniedzis SIA „Lukoil Baltija R” licenci Nr.BM 00000000101 naftas produktu mazumtirdzniecībai. Komercsabiedrības vienīgais dalībnieks ir Nīderlandes kompānija Lukoil Europe Holdings BV.

SIA „LR Īpašuma aģentūra” kapitāla daļas pieder diviem tirgus dalībniekiem – SIA „Dīzelis” (51%) un SIA „Grima” (49%). Atbilstoši SIA „LR Īpašuma aģentūra” 2008.gada pārskatam, līdz 2009.gada 30.aprīlim uzņēmums saimniecisko darbību nav veicis.

SIA „Dīzelis” pieder divām fiziskām personām. Tās saimnieciskās darbības virzieni ir naftas produktu mazumtirdzniecība un telpas iznomāšana citiem uzņēmumiem.

SIA „Akselss” 100% kapitāla daļu pieder SIA „LR Īpašuma aģentūra”. SIA „Akselss” nodarbojas ar naftas produktu mazumtirdzniecību (Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) speciālā atļauja (licence) Nr.BM 00000000146).

2. Apvienošanās veids

1) SIA „Grima” saskaņā ar 15.01.2009. noslēgto Kapitāla daļu pirkuma līgumu no SIA „Dīzelis” iegādājās 49 % SIA „LR Īpašuma aģentūra”.

2) SIA „LR Īpašuma aģentūra” no 22.07.2009. kļuva par vienīgo SIA „Akselss” dalībnieku.

3) Starp SIA „Grima” un SIA „Dīzelis” 21.08.2009. noslēgtais nodomu protokols paredz, ka SIA „Grima” iegādāsies 51 % SIA „LR Īpašuma aģentūra” kapitāla daļas. Līdz ar to SIA „Grima” iegūs izšķirošu ietekmi (100% kapitāla daļu) SIA „LR Īpašuma aģentūra”. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju

¹ Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra 06.08.2009.lēmums Nr.6-12/107425

plānotās apvienošanās rezultātā SIA „Grima” iegūs izšķirošu ietekmi (100% kapitāla daļu) arī SIA „Akselss”.

Saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktu, izšķirošas ietekmes iegūšana ir vērtējama kā tirgus dalībnieku apvienošanās.

Noteikumi Nr.800 6.punktā ir noteikts, ka „vienu vai vairākus tādus darījumus, kas divu gadu laikā notiek starp tiem pašiem tirgus dalībniekiem un kuru rezultātā viens tirgus dalībnieks iegūst divu vai vairāku citu tirgus dalībnieku aktīvus (daļu vai visus) vai tiesības tos izmantot, uzskata par vienu apvienošanos, kas rodas dienā, kad notiek pēdējais darījums”.

Pamatojoties uz minēto, Konkurences padome uzskata, ka iepriekšminētie darījumi, kas veikti nepārsniedzot divu gadu robežu, tai skaitā plānotā apvienošanās, par kuru SIA „Grima” ir iesniegusi Ziņojumu Konkurences padomei, pēc analogijas ir vērtējami kā viens darījums atbilstoši Noteikumu 6.punktam.

3. Ziņojuma iesniegšanas pienākums

Saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta otro daļu „*tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, pirms apvienošanās iesniedz Konkurences padomei pilnu ziņojumu, ja pastāv viens no šādiem nosacījumiem: 1) apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā gadā Latvijas teritorijā ir bijis ne mazāks par 25 miljoniem latu; 2) apvienošanās dalībnieku kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 procentus*”. Savukārt 15.panta otrajā divi prim daļā ir noteikts, ka „*šā panta otrajā daļā minētajiem tirgus dalībniekiem ir tiesības iesniegt Konkurences padomei saīsināto ziņojumu par apvienošanos, ja pastāv viens no šādiem nosacījumiem: 1) neviens no apvienošanās dalībniekiem nedarbojas vienā konkrētajā tirgū vai ar to vertikāli saistītā tirgū, 2) apvienošanās iesaistīto tirgus dalībnieku kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū nepārsniedz 15 procentus*”.

Apvienošanās dalībnieku kopējo apgrozījumu nosaka saskaņā ar Noteikumu Nr.800 III.nodaļu „Apgrozījuma aprēķināšana”. Saskaņā ar Noteikumu Nr.800. 13.punktu, tirgus dalībnieka kopējo apgrozījumu aprēķina, saskaitot neto apgrozījumu: 1) apvienošanās dalībniekiem, 2) tiem tirgus dalībniekiem, kuros apvienošanās dalībniekam ir tieša vai netieša izšķiroša ietekme, kā arī 3) tiem tirgus dalībniekiem, kuriem apvienošanās dalībniekā ir tieša vai netieša izšķiroša ietekme. Ja apvienošanās notiek saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3. vai 4.punktu, iegūstot tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku (..), apgrozījuma aprēķinā neņem vērā tā tirgus dalībnieka neto apgrozījumu, kurš pēc apvienošanās zaudē izšķirošu ietekmi. Tādējādi SIA „Dīzels” apgrozījums, aprēķinot tirgus dalībnieku kopīgo neto apgrozījumu 2008.gadā, netiek ņemts vērā.

Konkurences padome 25.06.2008. lēmumā Nr.70² konstatēja, ka SIA „Lukoil Baltija R” realizē netiešu izšķirošu ietekmi SIA „Grima”. Konkurences padome, iegūstot informāciju un pārbaudot aktuālos faktiskos apstākļus, konstatēja, ka Ziņojuma iesniegšanas brīdī vēl pastāvēja iepriekš konstatētā SIA „Lukoil Baltija

² Konkurences padomes 25.06.2008. lēmums Nr. 70., http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2008/A70_2506.pdf, publicēts Latvijas Vēstnesī 03.07.2008. (Nr.101)

R” ietekme SIA „Grima”³. Tādējādi saskaņā ar Noteikumi Nr.800 noteiktajām prasībām, aprēķinot apvienošanās dalībnieku kopējo apgrozījumu un izvērtējot Ziņojuma iesniegšanas pienākumu un veidu (pilnais vai saīsinātais) ņem vērā SIA „Lukoil Baltija R” 2008.gada neto apgrozījumu un tā tirgus daļu benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgū.

Saskaņā ar Ziņojumu SIA „Grima” apgrozījums 2008.gadā ir 144 957 LVL, SIA „Akselss” 2008.gada apgrozījums ir 2 221 197 LVL. SIA „Lukoil Baltija R” 2008.gada apgrozījums ir 164 863 638 LVL. Līdz ar to apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums 2008.gadā pārsniedz Konkurences likuma 15.panta otrās daļas 1.punktā minēto apvienošanās paziņošanas kritēriju. Tādēļ SIA „Grima” un SIA „LR Īpašuma aģentūra” apvienošanās ir paziņojama.

Atbilstoši Ziņojumā norādītajai un SIA „Grima” papildus sniegtajai informācijai, SIA „Akselss” tirgus daļa benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgū veido aptuveni (*) mazāk par 1%, savukārt SIA „Lukoil Baltija R” tirgus daļa veido (*) mazāk par 20%. SIA „Grima” un SIA „LR Īpašuma aģentūra” benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgū nedarbojas. Apvienošanās dalībnieku kopējā tirgus daļa benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgū nepārsniedz 15 % kritēriju, tādēļ SIA „Grima” saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta otrās divi prim daļas 2.punktu ir tiesības iesniegt saīsināto ziņojumu par apvienošanos.

4. Konkrētais tirgus

Konkrētais tirgus Konkurences likuma 1.panta 4.punkta izpratnē ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu. Atbilstoši Konkurences likuma 1.panta 5.punktam *„konkrētās preces tirgus – noteiktās preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības”*. Savukārt atbilstoši Konkurences likuma 1.panta 3.punktam *„konkrētais ģeogrāfiskais tirgus – ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām”*.

Ziņojumā ir norādīts viens konkrētās preces tirgus – degvielas mazumtirdzniecība. Ņemot vērā Konkurences padomes līdzšinējo praksi līdzīgās lietās⁴, Konkurences padome nosaka šādu konkrētās preces tirgus definīciju – benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus.

Ņemot vērā, ka SIA „Grima” un SIA „LR Īpašuma aģentūra” apvienošanās rezultātā SIA „Grima” iegūst izšķirošu ietekmi SIA „Akselss”, nosakot konkrētos tirgus, kas ir izvērtējami minētās apvienošanās kontekstā, tiek ņemts vērā SIA „Akselss” degvielas uzpildes staciju (turpmāk – DUS) ģeogrāfiskais izvietojums Latvijas teritorijā.

³ SIA „Grima” 09.09.2009. vēstule Nr.04

⁴ piemēram, Konkurences padomes 14.09.2007. lēmums Nr. 111, publicēts Latvijas Vēstnesī 27.09.2007. (Nr.156), http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2007/A111_1409.pdf, Konkurences padomes 26.10.2005. lēmums Nr.55, http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2005/A55_2610.pdf, publicēts Latvijas Vēstnesī 15.11.2005. (Nr.182).

Atbilstoši VID 05.07.2005. licencē Nr.00000000146 norādītajam, SIA „Akselss” veic darbību 6 DUS Rīgā un 1 DUS Valmierā. Līdz ar to, saskaņā ar Konkurences padomes praksi⁵ ir nosakāmi divi konkrētie ģeogrāfiskie tirgi:

1) Rīgas pilsētas administratīvā teritorija un 20 km ap tās robežu (Ogres virzienā -10 km),

2) Valmieras pilsēta un tās tuvākā apkārtnē 3-5 km robežās.

Ņemot vērā, ka apvienošanās rezultātā SIA „Grima” iegūst 7 DUS un SIA „Lukoil Baltija R” ir netieša izšķiroša ietekme SIA „Grima”, kā arī ievērojot Konkurences padomes 20.06.2007. lēmumā Nr.71⁶ noteikto, Konkurences padome uzskata par pamatotu šajā lietā izdalīt trešo konkrēto ģeogrāfisko tirgu - Latvijas teritorija.

Tādējādi, ievērojot Konkurences likuma 1.panta 4.punktu, šajā lietā Konkurences padome nosaka šādus konkrētie tirgi:

1) benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus Rīgas pilsētas administratīvā teritorijā un 20 km ap tās robežu (Ogres virzienā -10 km),

2) benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus Valmieras pilsētā un tās tuvākā apkārtnē 3-5 km robežās,

3) benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus Latvijā.

5. Konkurences padome, konstatējot SIA „Lukoil Baltija R” netiešo izšķirošo ietekmi SIA „Grima”, secināja, ka īstenojot minēto ietekmi, uzvedība starp tirgus dalībniekiem būs koordinēta un konkurenci izslēdzoša⁷. Līdz ar to, izvērtējot apvienošanās sekas konkrētajos tirgos, šajā lietā tiek ņemts vērā, ka apvienošanās rezultātā tiks izslēgta konkurence starp SIA „Lukoil Baltija R” un SIA „Akselss”, kas ir apvienošanās dalībnieki un kuri veic saimniecisko darbību benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgū.

Atbilstoši SIA „Lukoil Baltija R” publiski sniegtajai informācijai⁸, kā arī Konkurences padomei sniegtajai informācijai⁹, SIA „Lukoil Baltija R” (*) ir noslēdzis Komerciālās subkoncesijas (frančaizinga) līgumu ar SIA „Akselss”, kas paredz (*).

Lai arī franšīzes līgums tieši neparedz nekonkurēšanas nosacījumu starp franšīzes devēju (SIA „Lukoil Baltija R”) un franšīzes ņēmēju (SIA „Aleks”), tomēr ievērojot, ka līgums paredz (*), secināms, ka šādu nosacījumu izpilde daļēji izslēdz konkurenci starp SIA „Lukoil Baltija R” un SIA „Akselss”.

6. Apvienošanās ietekme

6.1. Rīgas pilsētas administratīvā teritorijā un 20 km ap tās robežu (Ogres virzienā – 10 km)

Konkrētajā tirgū esošo tirgus dalībnieku mazumtirdzniecībā realizētie degvielas apjomi un no degvielas mazumtirdzniecībā gūtais apgrozījums un tirgus daļas redzamas 1. un 2.tabulā.

⁵ turpat.

⁶ Konkurences padomes 20.06.2007. lēmums Nr.71, publicēts Latvijas Vēstnesī 04.07.2007. (Nr.106), http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2007/DV71_2006.pdf.

⁷ Konkurences padomes 25.06.2008. lēmums Nr. 70., punkts 5.1.

⁸ sk. laikraksts “Бизнес&Балтия” Хаим Коган: „Снимаю шляпу перед малыми заправками”, 23.09.2009., 5.lp.

⁹ SIA “Lukoil Baltija R” 19.10.2009. vēstule Nr.02/857

1. tabula. Realizētais benzīna un dīzeļdegvielas apjoms (litros) un tirgus daļa (%) Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā un 20 km ap tās robežu (Ogres virzienā – 10 km)

Uzņēmums	2007.gads		2008.gads		2009.gada 9.mēn.	
	litri	%	litri	%	litri	%
SIA „Kalnagrogis”	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1
SIA „Salaspils Mehānisko darbnīcu centrs”	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1
SIA „JLA”	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1
SIA „Salas T”	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1
SIA „Oktāns A”	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1
SIA „Tilpums”	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1
SIA „Viada”	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA „Nivals”	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1
SIA „Elama B”	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1
SIA „Augstceltne”	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA „Carniks”	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1
SIA „Latvija Statoil”	(*)	(*) <40	(*)	(*) <40	(*)	(*) <40
SIA „Neste Latvija”	(*)	(*) <30	(*)	(*) <30	(*)	(*) <30
SIA „Gotika Auto”	(*)	(*) <10	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1
SIA „Lukoil Baltija R”	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA „Ziemeļu nafta”	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1
SIA „East West Transit”	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA „Aparts”	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA „A.C.B.”	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1
SIA „Latvijas Amerikas tirdzniecības sabiedrība”	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1
SIA „Aiga un Partneri”	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1
SIA „Deglass”	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1
SIA „Voer”	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1
SIA „Ulmandeg”	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1	(*)	(*) <1
SIA „Geksanns”	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)

		< 1		< 1		< 1
SIA „Darzbet”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Laivu serviss”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Ols A”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Sos”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Kitons”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Liepiņš”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
SIA „Lepa 1”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „KNDS”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Aska T”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Tiltiņš Plus”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Stiras”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Transivs”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Premium Petroleum”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Kaftoil”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Virši – A”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Akselss”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Stahancis”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
Kopā	(*)	100	(*)	100	(*)	100

2. tabula. Realizētais benzīna un dīzeļdegvielas apjoms latos (Ls) un tirgus daļa (%) Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā un 20 km ap tās robežu (Ogres virzienā – 10 km)

Uzņēmums	2007.gads		2008.gads		2009.gada 9.mēn.	
	Ls	%	Ls	%	Ls	%
SIA „Kalnagrogis”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Salaspils mehānisko darbnīcu centrs”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „JLA”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Salas T”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Oktāns A”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Tilpums”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Viada”	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)

		< 10		< 10		< 10
SIA „Nivals”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Elama B”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Augstceltne”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
SIA „Carniks”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Latvija Statoil”	(*)	(*) < 40	(*)	(*) < 40	(*)	(*) < 40
SIA „Neste Latvija”	(*)	(*) < 30	(*)	(*) < 30	(*)	(*) < 30
SIA „Gotika Auto”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Lukoil Baltija R”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
SIA „Ziemeļu nafta”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „East West Transit”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
SIA „Aparts”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
SIA „A.C.B.”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Latvijas Amerikas tirdzniecības sabiedrība”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Aiga un Partneri”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Deglass”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Voer”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Ulmandeg”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Geksanns”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Darzbet”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Laivu serviss”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Ols A”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Sos”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Kitons”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Liepiņš”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
SIA „Lepa 1”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „KNDS”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Aska T”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1

SIA „Tiltiņš Plus”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Stiras”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Transivs”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Premium Petroleum”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Kaftoil”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Virši – A”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Akselss”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
SIA „Stahancis”	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 1
Kopā	(*)	100	(*)	100	(*)	100

Pēc 1. un 2. tabulā attēlotajiem datiem secināms, SIA „Akselss” tirgus daļas pēc apjoma no 2007.gada līdz 2009.gada septembrim ir (*) robežās mazāk par 1%. Turpretī SIA „Lukoil Baltija R” tirgus daļa 2007.gadā un 2008.gadā ir nemainīga (*) mazāk par 10%, bet 2009.gadā tai ir tendence nedaudz samazināties. Konkrētajā tirgū ir liels tirgus dalībnieku skaits, kurā darbojas tādi spēcīgi tirgus dalībnieki kā „Latvija Statoil” un SIA „Neste Latvija”. Laika periodā no 2007.gada līdz 2009.gada septembrim SIA „Latvija Statoil” tirgus daļas ir mazākas par 40 %, bet SIA „Neste Latvija” mazākas par 30 %, tomēr saglabājot tendenci nedaudz palielināties 1-3 % robežās. Savukārt SIA „Viada” koncernā ietilpstošo DUS, SIA „Aparts”, SIA „East West Transit”, SIA „Augstceltne” un SIA „Liepiņš” tirgus daļas minētajā laika periodā ir mazākas par 10 %.

Ekonomikas analīzē tirgus koncentrācijas līmeņa noteikšanai izmanto Herfindāla – Hiršmana indeksu (turpmāk – HHI). Ja HHI ir mazāks par 1000, tad tirgus tiek vērtēts kā nekoncentrēts. Ja HHI ir robežās no 1000 līdz 1800, tirgu aplūko kā mēreni koncentrētu, bet HHI virs 1800 liecina par augsti koncentrētu tirgu. Eiropas Komisijas Pamatnostādnes par horizontālo apvienošanu novērtēšanu saskaņā ar Padomes Regulu par uzņēmumu koncentrāciju kontroli¹⁰ (turpmāk - Pamatnostādnes) iesaka, izmantojot HHI, noteikt koncentrācijas līmeņa izmaiņas apvienošanās rezultātā, kādam tirgus dalībniekam atstājot tirgu. Komisijas prakse rāda, ja pēc apvienošanās HHI ir augstāks par 2000 un starpība starp HHI pirms un pēc apvienošanās ir zemāka par 150 horizontālā apvienošanās parasti nerada bažas attiecībā uz konkurenci (Pamatnostādņu 20. punkts).

No 2.tabulas datiem var aprēķināt, ka HHI benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecībā tirgū Rīgā 2007.gadā ir 1902,73, 2008.gadā ir 1947,82, bet 2009.gada deviņos mēnešos ir 2120,63, pēc apvienošanās – 2131,06. Ņemot vērā minēto secināms ka konkrētais tirgus norādītajā laika periodā ir vērtējams kā

¹⁰ Pamatnostādnes par horizontālo apvienošanu novērtēšanu saskaņā ar Padomes Regulu par uzņēmumu koncentrāciju kontroli, [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52004XC0205\(02\):LV:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52004XC0205(02):LV:HTML)

augsti koncentrēts, turklāt HHI ir tendence palielināties. Pēc plānotās apvienošanās, HHI pieaugums ir 10,43, kas ņemot vērā Eiropas Komisijas Pamatnostādnēs noteikto, ir pieļaujams. Ņemot vērā minēto un izvērtējot, kādu efektu plānotā apvienošanās uz koncentrācijas līmeni atstās, ir secināms, ka tā būtiski neietekmēs jau esošo augsto koncentrācijas līmeni tirgū, kā arī nenostiprinās dominējošo stāvokli konkrētajā tirgū un konkurence konkrētajā tirgū nesamazināsies.

Tādējādi, ņemot vērā tirgus dalībnieku skaitu, spēcīgāko tirgus dalībnieku tirgus daļas un to konkurētspēju, ir secināms, ka apvienošanās rezultātā konkurences situācija netiks būtiski ietekmēta un tirgus struktūra nemainīsies tādā veidā, kas konkrētajā tirgū var ietekmēt konkurenci atbilstoši Konkurences likuma 16.panta trešajā daļā noteiktajam.

6.2. Valmieras pilsēta un tās tuvākā apkārtnē (3-5 km robežās)

Atbilstoši VID sniegtajai informācijai Valmieras pilsētā un tās tuvākā apkārtnē komercdarbību degvielas mazumtirdzniecības tirgū veic: SIA „Voer” 1 DUS „Ābelītes”, Kocēnu pag., Valmieras nov.; SIA „Valdeko” 1 DUS - „Apvedceļa 10.3 km”, Valmieras pag., Burtnieku nov.; SIA „VTU Valmiera” (līdz 22.12.2008. SIA „Autra”) 1 DUS - „Brandeļi”, Kocēnu pag., Valmieras nov.; SIA „Latvija Statoil” 2 DUS – 1) Stacijas iela 29, Valmiera un 2) Ausekļa iela 28, Valmiera; SIA „Neste Latvija” 2 DUS – 1) Mazā stacijas iela 14, Valmiera un 2) Rīgas iela 78, Valmiera; SIA „Lukoil Baltija R” 1 DUS – „Brīvnieki”, Kauguru pag., Beverīnas nov.; AS „Virši – A” 1 DUS – Patversmes iela 12, Valmiera; SIA „Ziemeļu nafta” 1 DUS – Cempu iela 4a, Valmiera; SIA „Akselss” 1 DUS – Matīšu šoseja 33, Valmiera.

Konkrētajā tirgū esošo tirgus dalībnieku mazumtirdzniecībā realizētie degvielas apjomi un no degvielas mazumtirdzniecībā gūtais apgrozījums un tirgus daļas redzamas 3. un 4.tabulā.

3. tabula. Mazumtirdzniecībā realizētais benzīna un dīzeļdegvielas apjoms (litros) un tirgus daļa (%)Valmieras pilsētā un tās apkārtnē (3-5 km apkārtnē)

Uzņēmums	2007.gads		2008.gads		2009.gada 9.mēn.	
	litri	%	litri	%	litri	%
SIA „Voer”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
SIA „Valdeko”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
SIA „Autra”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	0	
SIA „VTU Valmiera”			(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 10
SIA „Latvija Statoil”	(*)	(*) < 40	(*)	(*) > 40	(*)	(*) > 40
SIA „Neste Latvija”	(*)	(*) < 20	(*)	(*) < 30	(*)	(*) < 30
SIA „Lukoil Baltija R”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
AS „Virši-A”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
SIA „Ziemeļu nafta”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10

SIA „Akselss”	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		< 10		< 10		< 10
Kopā	(*)	100	(*)	100	(*)	100

4. tabula. Mazumtirdzniecībā realizētais benzīna un dīzeļdegvielas apjoms (latos(Ls)) un tirgus daļa (%)Valmieras pilsētā un tās apkārtnē (3-5 km apkārtnē)

Uzņēmums	2007.gads		2008.gads		2009.gada 9.mēn.	
	Ls	%	Ls	%	Ls	%
SIA „Voer”*	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
SIA „Valdeko”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
SIA „Auttra” **	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10		
SIA „VTU Valmiera”***			(*)	(*) < 1	(*)	(*) < 10
SIA „Latvija Statoil”	(*)	(*) < 40	(*)	(*) > 40	(*)	(*) > 40
SIA „Neste Latvija”	(*)	(*) < 20	(*)	(*) < 20	(*)	(*) < 30
SIA „Lukoil Baltija R”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
AS „Virši-A”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
SIA „Ziemeļu nafta”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
SIA „Akselss”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
Kopā	(*)	100	(*)	100	(*)	100

* SIA „Voer” apgrozījums 2007.gadā sākot no jūlija.

** SIA „Auttra” strādāja līdz 22.12.2008.

*** no 22.12.2008. DUS no SIA „Auttra” pārņēma SIA „VTU Valmiera”

Pēc degvielas realizētā apjoma secināms, ka SIA „Akselss” tirgus daļa norādītajā laika periodā ir bijusi samērā neliela, ar maznozīmīgām izmaiņām 2007.gadā (*), 2008.gadā (*), 2009.gadā (*). Savukārt SIA „Lukoil Baltija R” laika posmā no 2007.gada – 2009.gada septembrim tirgus daļa bija mazāka par 10%, ar tendenci perioda beigās samazināties - 2007.gadā (*), 2008.gadā (*) un 2009.gadā (*). Vienlaicīgi Konkurences padome konstatē, ka konkrētajā tirgū darbojas tādi spēcīgi konkurenti kā SIA „Latvija Statoil” ar tirgus daļu 2007.gadā mazāku par 40 %, 2008.gadā un 2009.gada 9 mēnešos lielāku par 40 % un SIA „Neste Latvija” ar tirgus daļu 2007.gadā mazāku par 20 %, bet 2008.gadā un 2009.gada deviņos mēnešos virs 30 %. Abu spēcīgāko tirgus dalībnieku tirgus daļas saglabā tendenci pieaugt 2- 4 % robežās. Savukārt SIA „Valdeko” SIA „Virši – A” un SIA „Ziemeļu nafta” tirgus daļas laika posmā no 2007.gada – 2009.gada septembrim ir mazākas par 10% ar tendenci nedaudz samazināties. SIA „Voer” tirgus daļas pakāpeniski pieaug un ir mazākas par 10%.

Ņemot vērā, ka apvienošanās rezultātā konkrētajā tirgū samazināsies konkurentu skaits, Konkurences padome aprēķināja HHI arī šajā konkrētajā tirgū.

Pēc 4.tabulas datiem HHI benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgū Valmieras pilsētā un tās apkārtnē 2007.gadā ir 2071,83, 2008.gadā ir 2302,76,

bet 2009.gada deviņos mēnešos HHI ir 2384,51, pēc apvienošanās – 2424,47. Ņemot vērā minēto, secināms, ka koncentrācijas līmenis saglabā tendenci palielināties un konkrētais tirgus ir vērtējams kā augsti koncentrēts. Šādam koncentrācijas līmeņa pieaugumam par pamatu varētu būt SIA „Latvija Statoil” un SIA „Neste Latvija” tirgus daļas pieaugums. Pēc plānotās apvienošanās HHI pieaugums ir 39,96, kas ir vērtējams kā neliels un atbilst Eiropas Komisijas Pamatnostādnēs pieļaujamam lielumam. Līdz ar to apvienošanās neradīs būtiskus draudus konkurencei un nenostiprinās dominējošo stāvokli konkrētajā tirgū.

Izvērtējot apvienošanās ietekmi konkrētajā tirgū, ņemot vērā, ka tirgū pastāv spēcīgi konkurenti, to tirgus daļas un konkurētspēju, secināms, ka konkurences situācija netiks ietekmēta negatīvā nozīmē. Līdz ar to tirgus struktūra nemainīsies tādā veidā, kas konkrētajā tirgū var ietekmēt konkurenci atbilstoši Konkurences likuma 16.panta trešajā daļā noteiktajam.

6.3. Benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus Latvijā

Konkurences padome 20.06.2007. lēmumā Nr.71 konstatēja, ka SIA „Lukoil Baltija R” kopā ar SIA „Latvija Statoil” un SIA „Neste Latvija” atrodas kolektīvā dominējošā stāvoklī Latvijas degvielas mazumtirdzniecības tirgū. SIA „Lukoil Baltija R” īstenojot netiešu izšķirošu ietekmi SIA „Akselss” īpašumā esošos DUS, tiks tieši skarta kontroles struktūra SIA „Akselss”, kas varētu ietekmēt konkurences situāciju Latvijas teritorijā, jo DUS skaits ir būtisks faktors, lai palielinātu degvielas realizācijas apjomus. Saskaņā ar VID publiski pieejamo informāciju¹¹ SIA „Latvija Statoil” veic darbību 61 DUS, SIA „Neste Latvija” 50 DUS, SIA „Lukoil Baltija R” 44 DUS, SIA „Akselss” 7 DUS.

Tirgus dalībnieku mazumtirdzniecībā realizētie degvielas apjomi¹² un tirgus daļas Latvijā redzamas 5.tabulā.

5.tabula. Mazumtirdzniecībā realizētais benzīna un dīzeļdegvielas apjoms (m³) un tirgus daļa (%) Latvijā

Uzņēmums	2007.gads		2008.gads		2009.gada 9.mēn.	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%
SIA „Latvija Statoil”	(*)	(*) < 30	(*)	(*) < 40	(*)	(*) < 40
SIA „Neste Latvija”	(*)	(*) < 20	(*)	(*) < 20	(*)	(*) < 20
SIA „Lukoil Baltija R”	(*)	(*) < 20	(*)	(*) < 20	(*)	(*) < 20
AS „Virši-A”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
SIA „East West Transit”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
SIA „Viada”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
SIA „Astarte Nafta”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
SIA „Aparts”	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10	(*)	(*) < 10
SIA „Ziemeļu nafta”	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)

¹¹ http://www6.vid.gov.lv/vid_pdb/ap.asp

¹² VID 26.11.2009. vēstule Nr.13.3.2/23697

		< 10		< 10		< 10
SIA „Ruslatnafta”	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		< 10		< 10		< 10
SIA „Augstceltne”	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	< 1
		< 10		< 10		< 1
SIA „Sumata”	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	< 1
		< 10		< 10		< 1
SIA „Ingrid A”	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		< 10		< 10		< 10
SIA „RNS-D”	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		< 10		< 10		< 10
uzņēmumi, kuriem tirgus daļa ir mazāka par 1 %	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		< 30		< 30		< 20

Izvērtējot 5.tabulā attēlotos datus, var secināt, ka SIA „Latvija Statoil” tirgus daļas 2009.gadā salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem ir nedaudz pieaugušas. Straujāks tirgus daļu pieaugums ir vērojams SIA „Neste Latvija”. SIA „Neste Latvija” tirgus daļas laika periodā no 2007.gada līdz 2009.gada septembrim pakāpeniski ir pieaugušas par aptuveni 4%. Savukārt SIA „Lukoil Baltija R” tirgus daļas šajā lietā apskatītajā laika periodā ir ar nelielām izmaiņām – 2007.gadā tās veidoja (*), 2008.gadā (*), bet 2009.gada deviņos mēnešos (*) mazāk par 20 %. Tāpat SIA „Akselss” tirgus daļas ir palikušas bez būtiskām izmaiņām mazāk par 1% - 2007.gadā (*), 2008.gadā (*) un 2009.gada deviņos mēnešos (*). Veicot koncentrācijas līmeņa aprēķinu konkrētajā tirgū, var konstatēt, ka HHI 2007.gadā ir 1188,6, 2008.gadā ir 1316,78, 2009.gada deviņos mēnešos ir 1401,09, pēc apvienošanās - 1407,76, HHI pieaugums - 6,67. Norādītajā laika periodā HHI ir tendence pieaugt, tai pašā laikā konkrētais tirgus ir vērtējams kā mēreni koncentrēts. Saskaņā ar Pamatnostādnēs noteikto, HHI pieaugums ir vērtējams kā nenozīmīgs un līdz ar to neradīs būtiskas izmaiņas tirgus struktūrā.

Līdz ar to, ņemot vērā SIA „Akselss” nelielo tirgus daļu Latvijas teritorijā, tās īpašumā esošo nelielo DUS skaitu un HHI izmaiņas, Konkurences padomes secina, ka apvienošanās neradīs būtiskus konkurenci ierobežojošus apstākļus Latvijas mērogā pret citiem tirgus dalībniekiem un nemazinās konkurenci starp tirgus dalībniekiem.

Ņemot vērā šīs lietas ietvaros konstatētos apstākļos, Konkurences padome secina, ka apvienošanās rezultātā būtiski nesamazināsies konkurence, kā arī neizveidosies vai nenostiprināsies dominējošais stāvoklis benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgū Rīgas pilsētas administratīvā teritorijā un 20 km ap tās robežu un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgū Valmieras pilsētā un tās tuvākā apkārtnē, kā arī dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgū Latvijā. Izvērtējot iepriekšminēto, SIA „Grima” un SIA „LR Īpašuma aģentūra” plānotais darījums atbilstoši Konkurences likuma 16.panta ceturtajai daļai ir atļaujama apvienošanās.

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmās daļas 3.punktu, otrās daļas 1.punktu un otrās divi prim daļas 2.punktu, 16.panta pirmo, otro un ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut SIA „Grima” un SIA „LR Īpašuma aģentūra” apvienošanos, kas paredzēta, SIA „Grima” iegūstot izšķirošu ietekmi SIA „LR Īpašuma aģentūra” un SIA „Akselss”.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) - Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja v.i.

D.Rungēvica